

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A becsület védelme.

Debrecen, május 6.

(—s.) A budapesti esküdtbíró-ság előtt tegnap befejezett Polónyi-Langyel-féle és ezzel egyidőben a debreceni esküdtbíró-ság előtt tárgyalt sajtópörök gondolkozóba ejtenek a közügyek iránt legkevésbé is érdeklődő minden polgárt.

Es bizony gondolkodásunk végén megdöbbentő tanúságokra jutunk, nem is egyre, de sokra.

Ime az első: a legnagyobb szabadságot ma a sajtó élvez Magyarországon. Mint a gondolat villámgyors terjedésének eszköze, valósággal nélkülözhetetlen intézmény.

Nemcsak hogy tanítson és felvilágosítson, nemcsak hogy közvéleményt alkosson, hanem hogy bíráljon, ítéletet mondjon elevenek és holtak, intézmények és emberek felett, a multnak története, a jelennek chaosa és a jövőnek sejtélméi felett. Nagyra nőtt, valóságos hatalommá fejlődött. Mert fejlődésének meg voltak és meg vannak minden előfeltételei: — egyfelől az abszolút korszaknak súlyos rabbilincseiből felszabadult nemzetnek egész tetteje, a gazdaság, a tudomány, a művészet, egy szóval az emberi közművelődés terén való haladás utáni olthatatlan vágy, mely nagy eszméket termelt, felsejű gondolatokat váltott valóra.

— Ime ezek voltak a belső erők, amelyek fejlesztették, nagyra nőveltek. És nagyra nőtt — sajtó szabadság intézményének védőszárnyai alatt. És azok — a darabont izü — kormányrendeletek, amelyek nem régebben is megnyirbálták ezt a szabadságot: csak hasznára voltak, mert tényekből volt megállapítható nemcsak az, hogy miként lehet korlátozni és hol lehet megsebezni a sajtószabadságot, hanem az is, hogy miképpen lehet és kell védekezni a sajtószabadságnak ezen korlátozása ellen.

Csoda-e, ha ily körülmények között a sajtó valósággal egy kényeskedő nebántság virág lett? Csoda-e,

hogy ily körülmények között a szabadsággal visszaélni is lehetett és csoda-e, hogy ezek a visszaélések annál inkább nagy mérveket öltettek, mivel már maga a visszaélés elleni panasz is a sajtószabadság elleni támadásnak minősített?

Lehet-e joga a sajtónak erre a nagy szabadságra? Felelet: igenis lehet, sőt van is joga rá. Mert a hivatása magaslatán álló sajtó a nemzeti művelődésnek, a nemzeti erőnek és a nemzeti szabadságnak mindig nyitott szemű éber őrszeme, a nyilvánosság legerősebb eszköze és szertorhetetlen lánc, mely egymástól roppant távolban élők között is szellemi kapcsolatot teremt: az emberi haladás és felvilágosulásnak kapcsolatát.

A sajtószabadságnak korlátozása tehát az emberi művelődés és haladás elé gördítene ledönthetetlen gátakat.

Nem a szabadság tehát a baj, hanem az az azzal való visszaélés a szülőöke mind annak az ellenszenvnek, mely ma a sajtó ellen szerte-széjjel felhangzik.

És ez a második tanulság. Aki a szabadsággal visszaél: annak le kell törni ezt a kedvét, az nem érdemli meg a szabadságot. Aki a szabadságot nem mint a közjónak egy alkotórészét tekinti és becsüli, hanem kiséjéjé magának önző, — sokszor meg nem engedett, sőt tilos érdekeknek hajhászására: annak a körmére kell koppintani. És ez már nem a sajtószabadságnak kérdése, hanem a társadalomnak védelme a sajtó szabadoncaival szemben.

És ennek a védelemnek hatásosnak kellene lennie. Oly hatásosnak, erősnek, hatalmasnak, mint a milyen maga a sajtó.

Rendezett társadalomban s állami életet élő polgárok között meg kellene lennie a paritásnak, az egyenlőségnek e támadás és a védelem között.

No ezzel mi a legkevésbé dicsekedhetünk.

És ez a harmadik tanulság.

Már iskolai pályájukon, vagy később az életviharai közt letört kétes existenciáknak legiói menekülnek, mint hajótörtek az „ujságírói" pályára. És az élet nagy mester. A korán vagy későn hajótörtek vidáman fickandoznak a sajtószabadságnak szent csarnokai között és úgy szerzik meg a mindennapra valót, amint éppen lehet. A sajtószabadságot hírt és nevet szerez, dicsőséget is, valaki azt szemjühozza, a hajótörtekből retteggett spadat in lehet, a bevezetelen existenciából társadalmi tekintély, a tolvaj, a sikasztó, mint egy felelem és gárcs nélküli lovag itél elevenek és hol ak felett, a tuiten-

gésig önhitt ambíció a legmagasabb tenorban üvölti az erényt.

Es a társadalom tünődhetik aztán, hogy ki a rágalmazó? Hogy arágalmazót kikicsoda: azt nagyon jól tudja, mert a rágalmazó erről gondoskodik. Hiszen mennél magasabb piedesztálról ránthatja le áldozatát, annál nagyobb a szenzáció, a botrány, és annál nagyobb az ő herostratesi dicsősége, no meg annal sürűbb a hajótöröttnek garasa.

Ez a nagy sajtószabadság ma elér mindenüvé, — intézményeket rombol, keresztül gázol becsületen, tisztességen, jó hirnéven, mérgecs fulánkját belopja a családi szentélybe is és nincs előtte gát, ha egyszer a pénzsovány, vagy a beteges ambícióak indulatai kitérták denevér szárnyaikat. Elveszi, elrabolja azt, amit vissza nem adhat, a becsületet, az önértetnek és a lelkiismeretnek megzavart nyugalmit.

Es ha ezzel szemben keressük a védelemnek paritását: hát azt teljesen nélkülözzük.

Eszendőkön át járhat lehorgasztott fejjel, kerülve a társadalmat a becsületében megsértett, legtöbbször a garasért megrágalmazott áldozat, véresre taphatja, térdig elköptathatja lábait a törvénykezési fórumoknak kemény lépcsőin, míg végre elérkezik az elegyetadásnak rég vart törtenelemi pillanata.

Es itt ujra kezdődik a káivária járás, csak hogy itt már drámai gyorsasággal puffognak a rágalmak, még hozzá szemtől-szembe, hogy ha még van az áldozatban egy parányi önértet, azt is végkép elveszítse annak láttára, hogy a sajtóbetnyárok mint marcangolják a hiénák közpredájára vetett becsületét! Es a vége? Jó, ha néhány napi fogház, legtöbbször azonban néhány korona pénzbüntetés, — melyet még enyhít a kírmankodott részletfizetési kedvezmény.

Ez a becsület védelme ma Magyarországon. A sajtó féktelen szabadságával és hatalmával szemben az elkövetett bűnnek csak halvány árnyéka a büntetés. Es ez is már oly későn, amikor a társadalom szemében már régen elvesztette az elégtételnek jellegét.

Meg kell őrizni a sajtónak szabadságát mint közkiincset, de a sajtó hatalmával egyenlő védelmi eszközöket követelünk. Reformálni kell a büntetőtörvényt, a fegyházzal való büntetésnek oltalma alá kell helyezni a becsületet és ki kell mondani törvényben azt, hogy minden sajtópör hat hét alatt befejezendő!

A sértés után gyorsan kell jönnie a megtorlásnak és a megtorlás legyen komoly, igazi megtorlás. Ha így lesz, akkor kiküszöbölhető lesz a párbaj és az önbíráskodásnak annyi sokféle változata, melyekre ma a becsületében sértett fői egyenesen rákényszerítve van.

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 5.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után kegyeletos szavakkal emlékezett meg Türr István haláláról, aki nem volt ugyan a Ház tagja, de egyike volt az elmúlt század nagy magyarjainak.

A Ház jegyzőkönyvben örökíti meg emléket és ravatalára koszorút helyez.

Elnök bejelenti, hogy Andrássy belügyminiszter holnap, szerdán fog válaszolni báró Bárfy Dezső interpellációjára a soproni eset dolgában.

A bíráló és összeférhetlenségi bizottságok tagjai leteszik ezután az esküt.

Nagy György indokolja meg ezután azt az indítványát, hogy április 11-ike helyett március 15-ike legyen nemzeti ünnep. Hivatkozik arra, hogy Kosuth Ferenc már évekkel ezelőtt tett erre vonatkozólag indítványt. A függetlenségi pártot annak idején leszárvazta a szabadelvű párt és így lett 1989 ban április 11-ike nemzeti ünnep. De 1906. óta függetlenségi többség van és ennek kötelessége a trónbitorló április 11-ike helyébe március 15-ét tenni. Mert a ki a ny aláírását később a martírok vére mosja le. A nemzeti köztudat március 15-ét ünnepli, a negyvennyolcas idők emléket. Előterjeszti ezután indítványát, illetőleg törvényjavaslatát az iránt, hogy március 15-ét tegyék április 11-ike helyett nemzeti ünnepé. Javasolja, hogy általános munkaszünet legyen ezen a napon. (Helyesítés a balpárton.)

Wekerle Sándor miniszterelnök elismeri, hogy a hivatalos ünnep nem tudott átmenni a köztudatba. Nagy György indítványa ellen nincsenek elvi kifogásai. De valamennyi párt összhangzó működésére van szükség, nehogy disszonancia támadjon. Különben is a kormány joga és kötelessége a törvényjavaslatok benyújtása. Kérem a Házat, bizza meg ebben a dologban is a kezdeményezéssel a kormányt és Nagy György képviselő ur indítványát ez alkalommal melőzze.

A többség ezután nem tűzi napirendre Nagy György indítványát.

Üchritz Amadé előterjesztésére vita nélkül megszavazzák ezután a gazdasági bizottság jelentését a Ház költségvetéséről, a bitenülépesről és az alkalmazottak biztosításáról.

Következtek a mentelmi ügyek.

Lázár Pál, Hajdu Frigyes és Polónyi Dezső mentelmi ügyeit vita nélkül intézték el. Farkasházy Zsigmond mentelmi jogát a nagyváradi törvényszék megkeresésére Hédervári Lehel fejszóialása után nem függesztették fel.

Következett Bene István mentelmi ügye.

Baloghy Ernő előadó a bizottság nevében ajánlja, hogy ne függesztek fel Bene mentelmi jogát, mert a bizottság szerint a szóban levő becsületsértés nem történt meg.

Vlád Aurél tiltakozik az ellen, hogy a mentelmi bizottság a dolog érdemének bírálatába bocsátkozzon. Itt ítélet van, azt felülbírálni képtelenség.

Fenyvesi Soma csatlakozik Vlád felfogásához és egyenesen perrendeltesnek mondja a mentelmi bizottság ezen álláspontját.

Baloghy Ernő előadó fenntartja javaslatát.

Fenyvesi Soma visszavonja indítványát, miután az majdnem szószert megegyozik Vlád indítványával.

A Ház többsége ezután Vlád indítvá-

nyát fogadja el a mentelmi bizottság indítványával szemben.

Csontos Andor és Ajtay Aladár képviselők mentelmi jogát a mentelmi bizottság javaslata értelmében felfüggesztik. Lovászi Andor mentelmi jogára vonatkozólag a határozathozatal feleslegesnek bizonyult, mert időközben az ellene beadott feljelentés visszavonatot.

Elnök ezután 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után Fenyvesi Soma előadó Hodza Milán mentelmi ügyében tesz előterjesztést. Egy hírlapi közleményből kifolyólag, nemzetiség ellen való izgatás miatt, mentelmi jogának felfüggesztését kérték. Egy másik közleményből kifolyólag is kikéri őt a bíróság.

Mindkét esetben a Ház többsége felfüggeszti Hodza mentelmi jogát.

Fenyvesi Soma előadó Szkiacsák Ferenc mentelmi jogát izgatás miatt felfüggeszteni javasolja.

Az előadó indítványát egyhangulag elfogadják.

Fenyvesi Soma előadó ösmerteti Szkiacsák Ferencnek egy másik ügyét. Egy jabolkai bankalapítás ürügye alatt gyűlést hívott egybe és izgatott. Az illetékes bíróság megkeresése alapján, Szkiacsák mentelmi jogának felfüggesztését javasolja.

Popp Cs. Csó István elienzi Szkiacsák mentelmi jogának felfüggesztését, mert a kérdéses ügyben nem látja az izgatás ismérveit fennforogni. A szolgabíró, aki ellene a feljelentést beadta, csak azért tette ezt, mert Szkiacsáknak volt bátorsága az illető szolgabíró ügyében interpellálni.

Elnök: Ezért a kijelentésért rendreutasítom a képviselő urat.

Nagy Sándor a mentelmi bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra.

Debrecen a múlt hóban.

A szakreferensek jelentései.

Egy havi közigazgatás.

— május 6.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen a szakreferensek a város múlt havi közigazgatási állapotáról terjesztettek elő jelentéseiket.

Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnököl. Jelen voltak Kovács József polgármester, Fejer Ferenc dr., Faust Elek, Csanky Viktor, Juhász Ignác, Gáthy Bálint dr., Magoss György dr., Rickl Antal, Balkányi Miklós dr., Tudós János dr., Beszler Károly, Király Gyula, Tüdös Kálmán dr., Toth Emil dr. és Szabó Elek tb. ajjegyző, bizottsági jegyző.

Polgármesteri jelentés.

A rendőrség letartóztatott lopásért 4, rendőri kihágásért 238 egyént. A városról elhurcolt 26 egyént, a városon keresztül 45 egyént, kényszerutlevéllel kiutasított 23 egyént. A rendőrlőkapitányság, mint első fokú iparhatóság 54 iparengedélyt adott ki s az ezek kiadása alkalmával befizetett 630 koronát a hazipénztárba juttatta ipariskolai celokra.

A katonai létszám áprilisban 3367 ember és 753 ló volt, még pedig közös hadseregbeli 2222 ember és 507 ló s honvédségi 1145 ember 246 ló.

A fősorozás április 6—10-ig tartott. — Felhívtak 927 hadkötelest, megjelent 814, elmaradt 181 hadköteles, besoroztak 181

hadkötelest. Utóállításon 147 idegen egyént jelent meg.

Adózás.

Faust Elek kir. tan. pénzügyigazgató előterjesztése szerint április hóban a város közönségének adózása a következő volt: Egyenes adóban befolyt 84,277 K, hadmenességi díjban 212 K, belyeg-jövedékben 125,471 K, jogilletékben 47,381 K, díj-jövedékben 1945 K, dohány-jövedékben 178,947 K, határvámjövédékben 14,695 K, fogyasztási és italadóban 25,978 K.

Fizetési halasztást a pénzügyminiszter felhatalmazása alapján 42 esetben engedélyezett a pénzügyigazgató.

Tanügyi állapotok.

Debrecen város múlt havi tanügyi állapotáról Csanky Viktor kir. tanfelügyelő az alábbi jelentését terjesztette elő. A kultuszminiszter több tanítónak fizetés kiegészítést és kárpótlást engedélyezett. A közönségi iparos-tanonciskolánál a legszorgalmasabb tanuló jutalmazására 100 kor., és a legjobb rajzoló tanuló jutalmazására 50 korona jutalmát engedélyezett.

A tanyai iskolák közül a belső ohatiba 68 mindennapi, 23 ismétlő, a halápiiba 59 mindennapi, 22 ismétlő, az ohatiba 68 mindennapi, 15 ismétlő, az ondediba 83 mindennapi, a nagycsereibe 85 mindennapi és a paci iskolába 37 mindennapi tanulókat irattak be.

Jelentette továbbá a tanfelügyelő, hogy az elkészült 6 tanyai iskolát a kultuszminiszter képviselőjében egy bizottsággal átvette.

Főorvosi jelentés.

A közegészségügyi viszonyok április hóban az előbbi havinál jóval kedvezőbbek voltak.

A piacvizsgálatokat kellő szigorúsággal foganatosították. Elkobozót a rendőrség nagyobb mennyiségű élelmiszert és tisztátalanság miatt több sütőműhely tulajdonost, szatócsot, pálinkamérőt, borbélyt megbüntetett.

Az összes születések száma 283, kik közül ref. 113 fi, 97 nő, rom. kath. 24 fi, 26 nő, gör. kath. 5 fi, 2 nő, ág. ev. 2 fi, irz. 4 fi, 10 nő. A halálozások száma 166. Ezek között ref. 73 fi, 64 nő, r. kath. 13 fi, 7 nő, g. kath. 3 fi, 3 nő, ág. ev. 1 fi, irz. 2 fi. Eszerint a természetes szaporodás száma 117, 166 százalék.

Városháza és vármegye.

Kinevezés. Weszprémy Zoltán főispán Harsányi Imre végzett joghallgatót a városhoz díjtalan közigazgatási gyakornoknak nevezte ki.

Jóváhagyott szabályrendelet. A belügyminiszter tegnap érkezett leiratában arról értesíti a várost, hogy a vízvezetési és csatornázási szabályrendeletet néhány kisebb módosítással helybenhagyta.

Kitüntetett debreceni gazdasági munkások. A földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a városhoz, melyben arról értesíti, hogy Nadasdi József, id. Kertész Jánosnál szolgáló, Milli András Friedmilnél szolgáló, Kozma Bálint Szentessy Jánosnál szolgáló — és Gyöngy György Horváth Jánosnál szolgáló munkásokat 100—100 korona jutalomban és elismerő oklevéllel való kitüntetésben részesítette hű szolgálatuk fejében.

Megüresedett állások a városnál. Weszprémy Zoltán főispán, tegnap a város-

Tavaszi cipő különlegességekben **ELFENBEIN és KLEIN**

nagyválaszték. — A legolcsóbb árban szerezhetők be. — cipőüzletében. A negyfézede mellett.

nál több üresedésbe jött állásra írta ki a pályázatot, nevezetesen egy rendőrfogalmazói, egy gyámpénztári ellenőri, egy polgári és mezőbiztosi állásra.

A debreceni por.

Szenvedélyes kifakadások a közigazgatási bizottságban.

Le a portengerrel!

— május 6.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen városának kolbászán, cipóján, mézeskalácsán kívül van még egy országos hírességgel bíró harapni valója: a por. Ennek a debreceni pornak mását sehol az ország városaiban nem lehet találni; olyan debreceni speciálitás ez, mint a kolbász vagy a cipő. Az elmúlt századokból maradt vissza átoknak Debrecenben, hogy utját vágja annak, hogy a nagy város kiemelkedhessék végre egyszer falusi jellegből.

Haladunk, fejlődünk minden vonalon. Gyönyörű eredményeket tudunk felmutatni kulturális, humánus téren annak bizonyítékául, hogy a haladásnak, művelődésnek részesei vagyunk mi is, de erről következetesen elfeledkezünk, hogy az egészségünk megóvásáról minden veszedelemmel szemben gondoskodjunk.

Évek hosszú sora óta zug, zajong a debreceni közönség a por miatt, tavasztól késő őszig és ez a kétségbeesítő állapot minden évben megismétlődik.

A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén szóba is került a debreceni por és egészen érthető, sőt jogosak voltak azok a szenvedélyes kifakadások, melyek eme ázsiai állapot miatt hangzottak el a bizottság tegnapi ülésén.

A közönség zugolódásának Fejér Ferenc dr. adott hangot, aki a főorvos jelentésének felolvasása után állott fel szólásra. — Mindannyian érezhették a bizottság tagjai — kezdte beszédét Fejér dr. — azt az óriási port, ami a múlt vasárnap elborította az egész várost. Ovastam ugyan a lapokban, hogy az utcalocsolással már megbiztak egy vállalkozót, mindazonáltal felkérem a polgármester urat, sziveskedjék intézkedni, hogy legalább vasárnap, mikor a hétköznapokon dolgozó közönség üdülői megy a nagyerdőre, fokozottabban locsoljanak az utcákon, különösen a Piac és Péterfi-utcán és a Simonyi-uton. Oly fontos közérdekű ügy ez, hogy a legerélyesebb intézkedést kérem.

Weszprémy Zoltán főispán megerősíti mindazt, amit Fejér Ferenc dr. elmondott. Ha vidékiek vagy idegenek járnak Debrecenben, bámulják, milyen portenger ül ezen a városon. Olvasta a lapokban, hogy a porolajjal próbát tesznek, de mindeztől a próba nem történt meg.

Tudós Kálmán dr. legnagyobb mértékben méltányolja Fejér dr. felszólalását. Egészségi szempontból nagyon szükséges a portalanítás. A porolaj Olaszországban bevált, valószínűleg beválna Debrecenben is.

Magoss György dr. előadja, minden esztendőben van locsolás, de mindaddig, míg a vízvezetéköt be nem vezetik, nem lehet segíteni a bajon.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy a locsolást éppen tegnap adták ki egy vállalkozónak. A porolajjal próbát tesznek, hiszi, hogy be fog válni.

Fejér Ferenc dr. megnyugvással veszi tudomásul a polgármester választát és a főispán pártoló felszólalását. A porolajjal való próbálkozásról már régen olvas, de a próbálocsolás ma sem történt meg. Kifogásolja, hogy a Nagyerdő és a Kossuth-utca közt nincs kut, ahol megtölthetnék a locsoló hordókat. Indítványozza, hogy a honvédlaktanyával szemben és az Egyház-téren levő kutaknak szivó-nyomó kutakká való átalakítására hívja fel a bizottság a tanácsot.

Weszprémy Zoltán főispán pártolja az indítványt. Nem szabad költséget kimélni, mikor az egészség megvédéséről van szó. Vagy város akarunk lenni, vagy falu ma-

radni. A por elhárításánál fontosabb kérdése Debrecennek nincs. (Igaz, úgy van.)

Ezután a bizottság Fejér Ferenc dr. indítványát egyhangulag elfogadta

Az alkotmányvédelem megrágalmazója.

Székely Imre a vádlottak padján.

A tárgyalás második napja.

— május 6.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni esküdtbiróság tegnap folytatta annak a sajtópörnek a tárgyalását, melyet Kiss Albert, Márton Imre, dr. Varga Lajos a függetlenségi párt vezetői indítottak Székely Imre ellen. Tegnap a bizonyítási eljárást teljesen befejezték. Ez a bizonyítás a napnál fényesebben állította oda az esküdtbiróság elé azt a tényt, hogy Székely Imre rágalmai, melyekben leszereléssel vádolta a főmagánvádlókat, mint az alkotmányvédelem vezéralakjait — merő abszurdumok. Ezek ellenében pedig legalább halvány körvonalakban fogalmat adott arról, hogy a méltatlanul, igaztalanul támadott férfiak mily erős, szívós küzdelmet folytattak az alkotmányvédelemben. Erről a megdöntetlen tényről visszapatognak a rágalom nyilai éppen a támadóra — Székely Imrére, kiről a bizonyítás ismételtlen megállapították, hogy a haza ellenségeinek, a darabontoknak tett csengő aranyakért szolgálatakat.

A sajtópörben egyébként ma lesz az ítélet. A tegnapi tárgyalás lefolyásáról részletes tudósításunk itt következik:

Reggel 9 órakor nyitotta meg újból az elnök a tárgyalást. Bejelentette, hogy Móricz Pál tanu aligha lesz megidézhető, mert a városból elutazott.

Márton Imre.

tanukihallgatása következett.

Elnök: Tudott-e a tanu ur arról, hogy Jánosi Zoltán ellen cikkek jelentek meg a "Debreczenben"?

— Én a lapot mindig csak megjelenés után olvastam. A hírlapi polémiába semmi-féleképpen be nem folytam. Még kevésbé áll az, hogy talán odahatottam volna, hogy egyes cikkek meg — vagy ne jelenjenek meg.

— Az alkotmányvédőbizottságnak tagja volt a tanu ur?

— Igen.

Milyen téren mozgott ez az alkotmányvédelem?

— Hát annak számtalan feladata volt. De mindegyiket sikeresen végrehajtottuk, mert a tekintetben teljes szolidaritás kötötte össze a város polgárságát az alkotmányvédő bizottsággal. És az egész városban egyedül a vádlott és lapja volt az, mely ezt a szolidaritást folytonos támadásaival megbontani igyekezett.

— Az alkotmányvédő bizottság utasította-e a tisztviselőket, hogy a királybiztos a kormánybiztos rendeleteit végrehajtsa?

— Dehogyan utasította, sőt ellenkezőleg arra adott direktívát, hogy a tisztviselő kar a törvénytelen rendeleteket ne hajtsa végre.

— Az alkotmányvédelem ügyében a további nyilatkozatokban nem-e köti a tanu urat valamelyes adott szó, vagy fogadalom?

— Erre a kérdésre azzal felelek, hogy ami nyilvánosságra hozható, az már benne van a bíróság előtt fekvő közokiratokban, a közgyűlési végzésben a bizottsági jelentésben. Elmondhatom azonban, hogy a köz-

gyűlés küldte ki az alkotmányvédő bizottságot oly hatáskörrel, hogy ha a város autonómiáját felfüggesztették volna, akkor még a közgyűlést is helyettesítettük volna. Erre hát? Istennek nem került sor. Az alkotmányvédő bizottság minden irányban megtette a maga kötelességét. Megoltalmazta a tisztviselőket, alapot rendelt anyagi biztosításukra...

Elnök: Ez a biztosítás nem magánvagyonból történt?

— Nem. Erre nem volt szükség, mert a város teljes vagyonával vállalt felelősséget a következményekért. Már pedig a városnak 35 millió vagyona van. Morzsák voltunk mi ehhez képest. De meg minekünk ragaszkodnunk kellett azon megbizáshoz melyet a városi közgyűlés adott számukra, már pedig ez a megbizás megjelölte azt az utat, hogy mimódon biztosítsuk a tisztviselőket. De az alkotmányvédő bizottság még tovább ment. Külön alapot rendelt a tisztviselők biztosítására, gyűjtést indított s segélyezte a törvénytelenül behívott póttartalékosok hozzátartozóit és olyan nagy összeget gyűjtött össze, hogy mikor már az igényeket kielégítették, maradt 600—700 korona.

Elnök: Arról tud-e a tanu ur, hogy a Jánosi Zoltán ellen irányuló cikkek megírását Kiss Albert intézte volna?

— Ilyenről nem tudok. Ebben az ügyben különben már megírtam vallomásomat abban a pörben, melyet Rostkovicz Arthur indított Székely ellen, akit el is ítéltek. Ez az ítélet bizonyítja az állítás valótlanságát, de teljesen kizártnak tartom, hogy olyan jó lelkű ember, mint Kiss Albert, lelkészársá ellen bármit is tenne.

— Valamiféle ellenségeskedés nincsen-e Jánosi Zoltán és Kiss Albert között?

— Konkrét választ nehéz adni erre a kérdésre. Annyi tény, hogy Jánosi Zoltán idejövetele előtt teljes volt az összhang a lelkézi kar tagjai között és ezt az összhangot Jánosi Zoltán szenvedélyessége zavarta meg. De én sohasem vettem észre Kiss Albert részéről, hogy a sok igaztalan támadás dacára is haragot táplált volna Jánosi Zoltán ellen.

Horváth bíró: Nagy küzdelem volt-e Jánosi Zoltán megválasztásánál?

— Nagy lehetett a küzdelem, de semmi közvetlen tudomásom az ügyről nincs, mert én akkor távol voltam a választástól.

Bernáth bíró: Az alkotmányvédő bizottság megfelelt-e az öt kiküldő közgyűlési meghívásnak?

— Minden tekintetben. Kétszer is feloszlattak, de azért helytállunk és folytattuk működésünket dacára annak, hogy működésünkre a D. R. U. felhívta a hatalom figyelmét.

— Jánosi Zoltán megválasztásánál kit támogattott Kiss Albert?

— Kiss Albert a lelkészválasztás ügyében mindvégig semleges maradt. Példa erre az is, hogy sógora Ilyés György is fellépett és engem, ki nagyon közelálló vagyok hozzá, még nekem sem szolt egy szót sem, hogy esetleg kire adjam szavazatomat. Ennyira pártatlan volt.

Révi Nándor: Titoktartás köti-e a tanu urat, hogy az alkotmányvédelem részleteiről nyilatkozzék?

— A törvényhatósági közgyűlés azon határozatával, mellyel az alkotmányvédelem aktáit a város magánlevéltárába utalta, — már jelezte, hogy a bizottság működésének részletei titkosak. Olyan volt az alkotmányvédelem, mint egy vár. A bevehetetlenség csak addig tart, míg a terveket el nem árulják. Ha mi felfedezzük, hogy miképpen védelmezzük az alkotmányt, akkor elveszítjük az ügyet.

Elnök: Fogadást a titoktartásra nem tettek?

— Nem. Ugy történt a dolog, hogy a bizottság összes tagjai az elnök felhívására kimondották, hogy az ülések zártak és hogy az ottan történeteket mással közölni nem szabad.

Révi Nándor az alkotmányvédelemre nézve több részletkérdést akar feltenni, de az elnök ezt nem engedte meg.

Székely Imre: A tanu ur gyakorol-e befolyást a "Debreczen"-re? Van-e joga arra, hogy egyik-másik cikk megjelenését

megakadályozza, avagy más esetben elősegítse?

— A „Debreczen“ cikkeit csakis politikai tekintetben van joga bírálni a lapfelügyelő bizottságnak. Én semmiféle befolyást, cenzurát a lap tartalmára nézve nem gyakoroltam.

Több lényegtelen kérdés után a tanut vallomására megeskették.

Dr. Varga Lajos vallomása.

Ezután dr. Varga Lajost, a harmadik főmagánvádlót hallgatta ki az elnök, mint tanut.

Elnök: Tagja volt az alkotmányvédő bizottságnak?

— Tagja és jegyzője voltam.

— Mi hatásköre volt az alkotmányvédő bizottságnak?

— Három irányban volt kiterjesztve ez a hatáskör. A törvénytelen rendeletek végrehajtásának megtagadása, ha pedig a tisztviselőket emiatt felfüggesztették volna, erre az esetre a felfüggesztetteket a legmesszebbmenő módon biztosította. Ha a város autonómiáját felfüggesztette volna a törvénytelen hatalom, úgy a bizottságot kiküldő közgyűlés megbízásából kifolyólag a bizottság a közgyűlés hatáskörét pótolta volna. És ez a bizottság hivatást a legmesszebbmenő határokig teljesítette.

— A tanu ur, vagy főmagánvádló társai gyakorolnak-e befolyást, cenzurát a „Debreczen“-re?

— 1905. április eleje óta vagyok a lapnál főszerkesztő, azóta ilyesmi egyáltalán nem történt. Én sem cenzuráltam soha. Különben is én a pártot képviselem a lapnál, így csupán politikai szempontból figyelem a lap magatartását.

Bernáth bíró: Joga van-e tanu urnak megakadályozni egyes cikkeket a megjelenését?

— Nincs! Ezt nem is tettem soha.

Kőrösi Kálmán: A Debreczen és a Debreceni Reggeli Ujság közt kifjűdött hírlapi polemiait melyik lap kezdte?

— A Debreczeni Reggeli Ujság 1905 júniusában indult meg ez a lap és azóta a legerősebb személyeskedéseket folytatja hasábjain. A „Kisvargamárton“ jelszó alatt a legsúlyosabb rágalmakat zúdította rank. Támadásai szinte megújultak és kibővültek a „Debreczen“ szerkesztősége elle indult hajsával, éppen akkor, mikor legerősebben kellett küzdenünk a hatalom ellen, mikor a „Debreczen“ lappildányait szinte naponként elkobozták, mikor a Debreczen szerkesztőjét, börtönbe hurcolta a törvénytelen hatalom.

A Debreczeni Reggeli Ujság több példányát terjeszti be aztán dr. Varga annak az igazolására, hogy a D. R. U. rágalmozó személyeskedéseivel kezdte a polemiait. Felémli, hogy az egyik becsatolt lappildányban van egy nyilatkozata, melyben János Zoltán „az atyauristénre esküszik, hogy addig nem nyugszik, míg a Márton klikket tönkre nem teszi.“

Még az alkotmányvédelemre nézve tesz dr. Varga a már elhangzott vallomásokkal teljesen egyhangzó tanuvallomást. Vallomására megeskették.

Szabó Kálmán

országgyűlési képviselőt hallgatták ki az alkotmányvédelem ügyére vonatkozólag Szabó Kálmán elmondja, hogy az alkotmányvédő bizottságban a gyengélkedő Thaly Kálmán helyett ő vezette az elnöki teendőket. Minden ülésen ő elnökölt. A város közgyűlése határozta meg az alkotmányvédő bizottság hatáskörét és adta meg a megbízást, melyet híven, hazafiasan töltöttek be sőt mikor az alkotmányvédelem ügye megkívánta, tul is mentek ezen a határon. Az alkotmányvédelemmel kapcsolatban bizonyos részletkérdésekre magasabb nemzeti szempontokból nem adhatja meg a választ, mert azoknak a dolgoknak a nyilvánosságra hozatala ártana az ügynek és ellenségeink nagyon fel tudnák használni ellenünk.

Kijelenti, hogy egy fel évre szóló előleggel és 110 ezer korona alappal, melyet megnevezni nemzeti szempontokból szintén nem lehet, a tisztviselőket a legmesszebbmenőleg biztosították. Magánvagyonot e célra

már azért sem használhattak fel, mert ezáltal a közgyűlés által rájuk kirótt köteleességeket szegték volna meg.

A városi közgyűlés ugyanis városi alaptól határozta el biztosítani tisztviselőit. Ellenben a bizottság tagjai, így természetesen a főmagánvádlók is adakoztak és gyűjtést indítottak a póttartalékosok segélyezésére. Oly nagy összeg gyűlt így egybe, hogy még meg is maradt 600—700 korona, melyet aztán hazafias célra használtak fel.

A város közgyűlése egyenesen utasította bizottságot, hogy a 110 ezer korona alapot használják fel a tisztviselők biztosítására, így a bizottság gondoskodása csak oda irányult, hogy ezt az alapot úgy biztosítsa a tisztviselőknél, hogy a hatalom jogi formák között hozzá ne juthasson. Ez meg is történt. Az alap úgy lett elhelyezve, hogy az a hatalom csak szuronyokkal rabolhatta volna el. Ha ez megtörtént volna, akkor lett volna szükség magánvagyonunkra.

A bizottság tagjai készek is lettek volna erre, de ez nem következett be. A bizottság felhívások, társadalmi agitáció és a passzív rezisztencia útján elérte azt az eredményt, hogy a törvénytelen uralom alatt Debreczenben egy szál ujone nem jelentkezett, egyetlen egy fillér adót nem fizettek be.

Az utolsó kérdést dr. Kőrösi intézte a tanuhoz.

Kőrösi: Márton Imre, Kiss Albert, dr. Varga Lajos mondták-e, tettek-e valamikor a bizottságban olyasmit, mely ellen ébe állott volna a közgyűlés megbízásával, vagyis hűlenek lettek volna-e az alkotmányvédelemhez?

Szabó Kálmán: Szó sem lehet ilyesmiről.

A többi tanuk.

Ezzel véget ért a tanukihallgatás, melyre nagyon érdekes vita keletkezett.

Kőrösi felszólal: Arra a körülményre kérem kihallgatni Tüdös János dr.-t, az alkotmányvédő bizottság pénztárákat, hogy a bizottság olyképp helyezte el a tisztviselők biztosítására a 110 ezer korona alapot, hogy ahhoz a hatalom jogi formák között hozzá nem juthatott.

Révi dr.: Felesleges ez. Mi szívesen ellálunk ettől s szívesen elismerjük azt, hogy az alkotmányvédő bizottság így helyezte el az alapot.

Kőrösi dr.: Nekünk nem imponál a vádlottnak sem beismerése, sem tagadása. Ragaszkodunk Tüdös János kihallgatásához.

Ezután az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után Kovács József polgármestert hallgatták ki.

Elnök: Meltóztatik-e arról tudni, hogy 1906. évben a „Debreczen“ című lapban megjelent cikke megjelenésére befolyást gyakoroltak volna a főmagánvádlók?

— Ilyenről nem tudok.

— Az alkotmányvédelem ügyéről nyilatkozhat Nagyságod?

— Amit emondhatnék, az be foglaltatik a jelentésben. Többet úgy sem mondhatok.

— Tapasztalt-e a tanu ur, hogy az alkotmányvédelem tagjai közül a főmagánvádlók nem teljesítették volna azon köteleességeket, melyet a kiküldetés reájuk rótt?

— Sőt ellenkezőleg. Híven és lelkesen szolgálták mindárman az ügyet.

— Mily módon biztosította az alkotmányvédő bizottság a város tisztviselőit?

— Felelőséget vállalt anyagi egzisztenciájukért, de közvetlenül is biztosította őket, úgy hogy 110,000 korona letéttel helyezte el oly módon, hogy attól a törvénytelen kormány, bármint akarhatta volna is nem foszthatta volna meg a tisztviselőket.

Dr. Fejér Ferenc kihallgatása következett. Az ügy eziről egészen érdektelen. Arról nem tud, hogy a főmagánvádlók befolyást s előzetes cenzurát gyakoroltak volna a „Debreczen“-re. A lapra csak politikai szempontból gyakorolt felügyeletet egy ugynevezett lapbizottság. Az alkotmányvédelem ügyével kapcsolatban kijelenti, hogy a főmagánvádlók lelkes s önzetlen tagjai voltak az alkotmányvédő bizottságnak. Az alkotmányvédő bizottság híven teljesítette hivatását. A tisztviselők biztosítására egy 110

ezer korona alapot tett le, melyhez a hatalom nem férhetett hozzá. A póttartalékosok hozzájárulóit segélyezte. Általában a passzív ellenállás terén elment a legvégsőkéig. Az alkotmányvédelem módjának részleteire nézve kijelenti, hogy ezekről nem nyilatkozhat.

Keresztessy István nyomdai művezeit hallgatta ki ezután. Elmondja, hogy a „Debreczen“ című lapot megszakítással 1904. év óta nyomtatják a városi nyomdában. Azt nem tapasztalta, hogy sem Márton Imre, sem Kiss Albert, sem dr. Varga Lajos a lapban megjelenő cikkekkal rendelkeztek volna.

Dr. Tüdös János kijelenti, hogy tagja és pénztárnoka volt az alkotmányvédő bizottságnak. A tisztviselők biztosítására szükséges 110 ezer koronát is ő vette közbe és helyezte el gyűmölcsözőleg, de egyszersmind úgy, hogy ahhoz csak néhány ember, az alkotmányvédelem vezérfői juthattak volna hozzá aláírassal. Ehhez az összeghez a hatalom véleménye szerint még erőszakkal sem juthatott volna hozzá. Arra a kérdésre, hogy a főmagánvádlók mily tevékenységet fejtenek ki a bizottságban, kijelenti, hogy Kiss Albert, Márton Imre, dr. Varga Lajos a leghivebben betöltötték az alkotmányvédelemben azon köteleességet, melynek határait a bizottságot kiküldő közgyűlési határozat jölte meg. Az alkotmányvédő bizottság a póttartalékosok családtagjait segélyezte és ehhez a pénzt gyűjtés útján szerezte be. Az alkotmányvédő bizottság tagjai adakoztak első sorban és ez adakozásban a főmagánvádlók is résztvettek. Ily módon oly nagy összeget gyűjtöttek, hogy a személyesen kívül még maradt is 600—700 korona, melyet a 48-as agy honvédek javára adtak a darabont idők elmúltával. Több kérdésre nem válaszol, mert az alkotmányvédő bizottság teljes eljárását nem lehet nyilvánosságra hozni.

Jánosi Zoltán kihallgatása vette ezután kezdetét. Lényegtelen feleleteket ad eleinte. Érdekesebb momentum volt vallomásában, hogy azt állította, hogy ő pár évvel ezelőtt, mikor a Debreceni Független Ujságban támadás jelent meg Kiss Albert lelkez ellen, akkor ő (Jánosi Zoltán) levelet írt Hoffmann és Kronovitz lapkiadóknak, a D. F. U. tulajdonosainak, hogy ha abba nem hagyják lelkesztársá ellen a támadásokat, akkor ő a lap ellen a legmesszebbmenő agitációt fogja kifejteni.

Kőrösi: Konstatálni kéri, hogy Jánosi rendelkezett a Debreceni Reggeli Ujsággal, hát miért nem akadályozta meg, hogy ebben a lapban ne jelenjenek meg azok a durva támadások Kiss Albert ellen.

Jánosi Zoltán kihallgatása után az elnök a tárgyalást félbeszakította és folytatását délutánra tűzte ki.

Délutáni tárgyalás.

Délután első tanu Hoffmann Sándor lapkiadó, ki az ügy elbírálására lényegtelen vallomást tett. Konkrét dolgokat, eseteket nem tud felhozni a „Debreczen“ és a főmagánvádlók mikéanti viszonyára vonatkozólag. A tanut megeskették.

Aztán Rostkovicz Arthur hírlapíró hallgatták ki tanuképpen. A „Debreczen“ című lapnál 1905. és 1906. években 14 hónapig volt. A lapra felügyelő bizottságot, annak tagjait nem is ismerte. Míg ő a lapnál volt, addig nem tapasztalt olyan befolyást Márton Imre, Kiss Albert és dr. Varga Lajos részéről, hogy ezek például cenzurát gyakoroltak. — Jánosi Zoltán ellen a „Debreczen“ hasábjain megjelent cikke nagyrészt ő írta, de azokban saját meggyőződését követve támadta Jánosi Zoltánt, illetve nem annyira őt, mint politikáját. Jánosi Zoltán ugyanis az általános választói jog jelszava alatt a nemzeti ellenállással szembe fordította a munkástömegeket. Eljárt a szakegyletekbe és az Olajúzóba és ott beszédeket tartott és a „Liga“ táborába csoportosította a munkástömegeket. Ők abban a meggyőződésben voltak, hogy ez az akció káros hatású és megbontja Debreczenben a nemzeti ellenállást. — Ezért támadtuk Jánosi Zoltánt, de csak a politikája miatt. Személyi momentumok később kerültek bele a polemikába.

Székely Imre kérdésére kijelenti a tanu, hogy Kiss Albert sem közvetlenül, sem köz-

vetve nem gyakorolt befolyást a lapra. Márton Imre kérdésére elmondja, hogy a polémiát a D. R. U. kezdte és a Debrecen csak akkor válaszolt már, mikor a főmagánvádlókat heteken keresztül a legélesebben támadták. Maga Jánosi is nagyon éles támadásokat tett közzé a D. R. U. hasábjain.

Az elnök kérdésére kijelenti még, hogy Kiss Alberttel lap ügyben nem is beszélt és eskü alatt bizonyíthatja, hogy Kiss Albert a Jánosi Zoltán ellen megjelent cikkbe egyáltalában nem folyt be.

Ezután a tanut vallomására megeskették.

Ezzel a tanukihallgatások véget értek. Székely Imre még pótlólag kéri kihallgatni Márk Endrét és Gál Zoltán kihallgatását, azonban Rivi Nándor féle nevében visszavonja az indítványt.

Dr. Kőrösi kéri a Vészi—Székely, Naszády Iván-fele levelek beszerzését és felolvasását. A védelem arra hivatkozik, hogy a hírlapi polémiát a „Debrecze” kezdte egy „Barázda”-val. Ebben a „Barázda”-ban az foglalta ki, hogy Székely Imre Kristóffy előszobájában lebeszélte. Emiatt habarodott fel állítólag a vádlott ur. Dehát ez a felhabarodása nem volt helyén való, mert a kérdéses közlemény való igazat tartalmazott, amit bizonyítanak a szóbanforgó levelek.

Eután visszavonult a bíróság és meghozta határozatát az iratok és a becsatolt hírlapcikk felolvasására nézve. A többiek között elrendelte a bíróság a Vészi és Naszády fele levelek felolvasását, de ugyanekkor nem hallgatja ki a védő által erre a körülményekre hivatolt tanukat. Felolvasatják az alkotmányvédő bizottság jelentését, valamint az erre vonatkozó közgyűlési határozatot.

Ugy a védő, mint a vádlott képviselője semmisségi panaszokat jelentettek be a határozat ellen.

Azután megkezdték az iratok felolvasását, melyet két órákor szakított félbe az elnök. A tárgyalás ma reggel 9 órákor folytatják. Dél előtt fognak elhangzani a vád és védelesek. Itéletre délután kerül sor.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

— **Az Uranus mai érdekes új műsora a Vasártéren.** Délután 4-5-ig nagy gyermek előadás fényhellyel, pompás új műsorral. — Este 8 és 9 órai kezdettel és rendez helyárral. 1. Nápolyi képek. (Tanulságos.) — 2. A fodrász áma. (Bohózat.) — 3. Bator életmentő. (Drama.) — 4. Furfangos öletek. (Bohózat.) — 5. Művészet és szerelem. (Drama.) — 6. Talált óra. (Bohózat.) — 7. Liverpooli nagy akadályverseny, 1908. március 17-én. (Eredeti helyszíni felvétel.) Műsorváltozás fentartva. Előadások kezdete este pont 8 és 9 órákor. Helyárrak mint rendezés. Ujjonnan átalakított, kényelmes, modern berendezés. Alkalmos szelídítés és buffet. Pénztárnítás előadás kezdete előtt fél órával. Bérletjegy füzetek jutányos árban a pénztárnál válthatók. Holnap ugyan ez a műsor.

Nagy gyermek előadás lesz ma d. u. 4-5-ig a vásártéri „Uranus”-ban. Egy pompás új műsor kerül bemutatásra, teljesen fényhellyel, remek új műsor.

— **Liverpooli nagy akadályverseny 1908. márc. 17-én.** A világ leghíresebb akadályverseny pályája a liverpooli gyep, melyen a világ legjobb lovai találkoznak és futnak a leghíresebb lovakkal a dícsőségért. Nagyszerű kép az ilyen akadályverseny, mikor a ló és lovas minden bravurjára szükség van, hogy a sokszor életveszélyes akadályokat el ne vesse. Az Uranus színház igazgatósága nagy költségek árán megszerezte az idén március hó 17-én Liverpoolban lefolyt nagy akadályversenyéről készült eredeti helyszíni felvételű mozgófényképet. Bámulatos szép verseny elevenedik meg szemünk előtt, izgalmas finisszel. A szép lóverseny illúzióját kelti és a néző akárcsak a valóságban látná, olyan élethű képet kap a liverpooli nagy akadályversenyéről, mely

márc. hó 17-én folyt le. Azonkívül több igen érdekes drámai, tanulságos és nevetető képek vannak műsorán. E versenykép csak ma és holnap lesz műsorán.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

— **A kamatláb leszállítása.** Értesülésünk szerint az Osztrák-magyar bank csütörtöki ülésén a kamatlábat 4 és fél százalékról 4 százalékra fogja leszállítani.

— **Öngyilkos asszony.** Nagylétei tudósítónk jelenti, hogy Mikó István ottani jómódú gazda felesége, Bodnár Zsófia tegnap öngyilkossági szándékból gyufaoldatot ivott. Nem halt meg, sőt a gyors orvosi gyógykezelés alatt állapota annyira javult, hogy ki is hallgatták. A szerencsétlen asszony öngyilkosságának okául férje iszákosságát hozta fel. Férje folyton a koresmákat járta és ha ittas állapotban hazatért, esőndes otthonát pokollá változtatta. Ilyenkor tört, zuzott mindent és nejét is kegyetlenül ültelte, úgy, hogy a boldogtalan teremtésnek iszonyu szenvedéseket kellett kiállania férje brutalitása miatt.

— **Mozgófényképek a debreceni korzóról.** Az „Uranus” igazgatóinak meghívására a budapesti „Apoló” színház, illetve az „Első magyar mozgófénykép és gépgyár” egyik tulajdonosa és műszaki vezetője pár nap múlva Debrecenbe érkezik, hogy mozgófénykép-felvételeket eszközöljön Debrecen mozgalmas korzójáról és nagyobb utcáiról, nevezetességeiről stb. A felvétel még e héten, szombaton és vasárnap megtörténik. Kedvező időben bizonyára szép közönsége lesz a korzónak is és szép felvételeket készíthet a kinematografus, amelyet pár nap múlva már be is mutatnak az Uranusban. Bizonyára tömegesen fognak ez alkalommal a korzón sétálni a csoda masina előtt, hogy pár nap múlva viszont láthassák magukat az Uranusban. A felvételezés biztos óráját még tudatni fogjuk.

— **Dr. Grósz Pál** orvos lakását s rendelő szobáját Piac-utca 38. sz. alatti házba helyezte át.

— **Sikkasztó szolga.** Krausz Ábrahám pékmester, Széchenyi-utca 17. szám alatti lakos a napokban átadott Boeska Gyula nevű szolgájának tiz koronát, hogy vásároljon be. A hűtlen szolga azonban a pénzt elitta. A megkárosított pékmester feljelentette a sikkasztó szolgát, aki ellen az eljárás most folyik.

— **Betörés.** A napokban Biró István hentes lakását ismeretlen tettesek feltörték és onnan hetven korona készpénzt, egy szivartácait és egy aranyláncot elloptak. Biró István feljelentette az esetet a rendőrségen, ahol azonnal megindították a betörők után a nyomozást és sikerült őket elfogni Kiss György és egy társa szolgák személyében. A rendőrség letartóztatta a betörőket és átkísérte őket az ügyészséghez, ahol most folytatják ellenük a vizsgálatot.

— **Jó minőségű férfi inget 1 forintért árúsít** amíg a készlet tart, az Ott Károly utóda cég, Kossuth-utca városháza alatt.

— **Rövid rendőri hírek.** Hűtlen cseléd. Bajnovics Armiát nyugalmazott kir. albiró Burgondia-utca 9. szám alatti lakos tegnap megbizta Herczeg Zsófia nevű cselédjét öt koronával, hogy fehérenmüit váltssa ki. Azonban a hűtlen cseléd a pénzt megszőkött. — Jogtalan elcsajátítás. Rott Kálmán cukrászsegéd, Csapó-utca 58. szám

alatti lakos panaszt tett Kiss Gyuláné ellen, aki három páróját jogtalanul elvitte tőle. — A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

— **A közművesztrájk.** Ismeretes, hogy az építőmesterek a fővárosból harminc munkást hoztak Debrecenbe, hogy az építkezéseket a sztrájk dacára folytassák. Azonban a mestereknek ezt a számítását a sztrájkolók keresztül huzzák, amennyiben rábirta az idegen munkások javarészét, hogy ne dolgozzanak. Ezek tegnap már vissza is akartak utazni a fővárosba, azonban a mesterek rendőri karhatalommal akadályozták meg őket az elutazásban azért, mert a munkára előleget vettek fel tőlük. — Késő este Handler pártitkár és a mester-szövetség titkárával oly megállapodásra jutott, hogy az idegen munkások szombatig dolgoznak és ekkor elhagyják a várost.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, ösme-ösök, jóbarátok, az elhunyt-nak kartársai és a cipész-társulat azon tagjai, kik felejtethetlen jó férjem, néhai Nemes Gábornak f. hó 4-én történt végtisztelesség-tételén való megjelenésük által mély fájdalom-mat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezúton is hálás köszönetemet. Özv. Nemes Gáborné.

Pénz, szivar és cigaretta tárcák, női kézi táskák, kézi bőrröndök, utazási kellékek és pipere cikkek a legolcsóbban beszerezhető Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-utca 4. sz. a.

Érdekes

a mai számunkban található Sámuel Hecker senr. Hamburg szerencse tudósi-sítása. Ezen cég a nyereségek pontos és diszkrét kifizetése által oly bizalmat és jó nevet szerzett magának, hogy hirdetésére szívesen felhívjuk az olvasók figyelmét.

Közgazdaság.

— **Az Adria biztosító társulat Triestben.** Ezen biztosító társulat rendez közgyűlése, melyen az elmúlt 69-ik üzletév zárszámadásai terjesztettek elő, április hó 25-én tartatott meg. Az 1907-ik évi üzleti jelentésből a következő fontosabb adatokat említtük fel. Az életbiztosítási ágazatban 11735 ajánlati nyújtatott be 73 077 214 korona biztosítási tőkére és 64.691 854 korona tőkéről — az előző évinél 7.782,636 koronával nagyobb összegről — szóló kötvény állított ki. Az 1907. december 31-én mutatkozó állomány biztosított tőkében 392 millió és biztosított évjáradékokban 1.286.038 koronára rugott. A biztosított tőkénél a tiszta szaporulat 34.104,044 korona. A befolyt biztosítási díjak összege 17.603,179 korona, a halál és elerési esetekben valamint évjáradékok fejében kifizetett összegek 8.036,236 koronát igényeltek. — A kamat mérséklésére szánt ideiglenes díjtartalékhoz további 300,000 korona csatoltatott. — Az életbiztosítási díjtartalék az év végén 107.658,805 korona és a viszontbiztosítók részének levonása után 99.382,636 korona volt. A társulat javára mutatkozó tartalékemelés 9.047,483 korona. A tüzbiztosítási ágazatban 24 507,249 korona volt a díjbevétel, vagyis 1.530,621 koronával több, mint az előző évben. A szállítmányi osztályban 2.136,688 és

betöréses biztosításokból 407,376 korona folyt be díjakban. Viszontbiztosítási díjak fejében összesen 11 957,027 korona fizetett ki a három ágazatban, míg kárfizetésekre 18 139,787 korona és a viszontbiztosítások levonásával 9 640,606 korona fordított. — A díjtartalek 16 606,043 és a viszontbiztosítások levonásával 9 284,607 koronára rugnak. Az igazgatóság javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy a díj és kártartalékok dotálása után fennmaradó tiszta nyereségből 100 ezer koronát az A.) mérleg rendelkezési tartalékának 1 000 000 koronára és 200 ezer koronát a B.) mérleg rendelkezési tartalékának 1 500 000 koronára leendő felemelésére fordít. Az osztalék részvényenként 250 koronában allapított meg. A társulat tartalékai a függő károk f-jében tartalékba helyezett 3 258,595 koronát leszámítva 1907. december 31-én meghaladják a száztizenkét millió koronát és pedig: Díjtartalékok (a viszontbiztosítások levonásával) 108 167,243 korona; árfolyam ingadozási tartalékok (a 1907. évi jelentékeny könyvszerinti árfolyam veszteség leírása után) 1 878,952 korona; nyereségtartalékok 9 400 000 korona. A társulati alkalmazottak nyugdíj-, valamint takaréki- és ellátási pénztárának vagyona 2 285,139 koronára rug.

Magyarországi osztály: Budapest, IV.,
Váci-utca 20.

Sebestyén Henrik vezértitkár.

Irex-fogpor
auto-szelenczében

Automatikus porleadás — Ujl

Legtágabb finomságú ideális készítmény

Egy auto-szelencze 60 adagot tartalmaz, 2 hónapra elegendő.
Ára K. 1.20.

Távirat és telefon.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, május 5. Az országos függetlenségi párt ma este értekezletet tartott, melyen gróf Andrássy Gyula belügyminiszter terjesztette elő azokat az indokokat, melyek a soproni nyelvhasználat ügyében hozott határozata megindokolására kényszerítették.

A párt elfogadta a belügyminiszter magyarozatát. Az értekezlet elnöke Kossuth Ferenc volt.

Veszélyes robbanás.

Budapest, május 5. Az első magyar acélgyár egyik kohójában ma délután felrobbant egy folyékony acéllal telt tartály. A robbanás két embert megölt, harmatsúlyosan megsebesített.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona**. Megrendelhető **Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.**

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Írta: Tomić Eugén.

25

Husszein intézkedett, hogy a sereg egy része a ligetbe vonulva engedje el maga mellett a lakodalmásokat, hogy visszavonulásukat elvágja, ha valahogy elakarnának menekülni a menyasszonnyal. A másik rész ellenben előlről állotta el a szorost és az emelkedőt, hogy utját állja a násznépnek, ha Tuzla felé akarna vonulni. Végre a csapat harmadik része Husszein és Zlatarevics személyes vezetés alatt, a liget déli oldalán vett állást azzal a szándékkal, hogy eléje megy a nászmenetnek és föltartóztatja.

Mikor már minden ember a maga helyén állott, a násznép megjelent, ereszkedvén a völgybe. Az eddig vig és beszédes vendégsereg egyszerre elhallgatott, mintha meg-némult volna.

Most már látta mindenki, hogy ez a szoros alkalmas hely a leányrablásra. A násznagy szemét jobbra-balra jártatta, de nem látott gyanúsat, midőn az erdő mellől hirtelen pisztolytűzés dördült el.

A lövés hangja megrázkódtatta Mejrát, mint a feltámadás harsonája az igazakat — itélet napján. Szemei ragyogtak, mint az eleven szén és arcán előmlött a remény derüje.

— Ez Husszein! — szólott nényéhez, lovával mellé ugrotva.

De alig ejtette ki a szót, már kitört a sűrűből Husszein bég övével és elállotta a meglepett lakodalmások utját. A vőfély, az örömapa és két fia a vőlegénnyel körülvették a menyasszonyt, hogy fedezzék az esetleges támadás ellen.

— Mit kívánsz tőlünk? Miért állod el az utat? — kérdé a tuzlai kapitány Husszein béget.

— Ti násznép, — kiáltott Husszein bég dörgő hangon, hogy visszhangozzók a völgy, — oly menyasszonyt viztek magatokkal, akit én tolem ragadtam el a vőlegény. Mi ketten, ő meg én úgy alkudtunk meg, hogy azé legyen a leány, akinek a kard hatalma adja. Ti, lakodalmások és ti, társaim, maradjatok vesztet. Nem kell ez okból egymásra törnötök. Amde te, Vidaics Ali, ha férfiú és nem gyáva kutya vagy, kijösz velem vitézi mérközésre. Aki győz, azé legyen a leány.

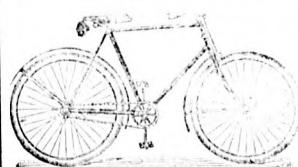
Vidaics Ali lesütötte a szemét és megsarkantyuzván pejlóvát, kivágtatott a násznép közül, a násznagy mellé.

— Készen vagyok a párbajra, — kiáltotta Husszeinnak. — Ha nem is volna a leány bírása ok, van még egyéb számadásunk is, amiért véredre szomjuhozom.

— Gyere hát, beste fia, — mennydörgött reá Husszein és megfordítván lovát, neki ereszkedett a sikságnak.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hírlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

A legszebb, legjobb és mindenütt a legkedveltebb védjegyesbicikliket

— 96 Kr.-tól kezdve — egész a határig teljesen vám- és tehermentesen szállítjuk. Sok évi jótállás. Egyszerű kivitelű kerékpárok olcsóbbak. Összes hozzávaló részek Berlinből szállítanak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük legelső osztályu gyártmányainkat alacsonyabb árban levő csekélyebb értékű árukkal össze nem hasonlítani.

Multiplex-Fahrrad-Industrie, Berlin 12.
Gitschinerstr. 15.

„FÉLIX”-Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb természetes kénes hőforrása: víz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában csusz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh-petefészek gyuladások, méh-hurut, medencebeli sejt-zövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél. Sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás.

Allandó fürdőorvos, allandó gyógytár, 200 kényelmes lakószoba, ujonnan épült, fényesen berendezett 45 szobás szálloda május 15-én nyílik meg. Kitűnő vendéglők, jutányos étlapárak. 100 holdas park, tennis-pálya, gondozott sétautak, allandó cigányzene, vasárnaponként katonazene. — Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta-távírda, telefon interurbán. Kurtaxe és zenédíj nincs. Prospectust küld

(1600)

az igazgatóság.

Legnagyobb nyeremény A nyereményekért
esetleg felelős
600,000 márka!!! az állam.

Szerencse tudósítás.

Meghívó a nyeremény estélyek részvételéhez, a Hamburgi állam által szavatolt nagy pénz sorsjátékokhoz, melyben

9 millió 841,476 márka okvetlen nyerhető.

A főnyeremények ezen előnyös pénzsorsjátékban a következők. A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben: 600,000 M.

1 Jutalom á 300,000 Mk.	1 Nyeremény á 40,000 Kk
1 „ „ 300,000 „	1 „ „ 30,000 „
1 „ „ 60,000 „	7 „ „ 20,000 „
1 „ „ 50,000 „	1 „ „ 15,000 „
1 „ „ 45,000 „	11 „ „ 10,000 „
1 „ „ 40,000 „	46 „ „ 5,000 „
1 „ „ 35,000 „	103 „ „ 3,000 „
1 „ „ 30,000 „	163 „ „ 2,000 „
1 Nyeremény 100,000 „	539 „ „ 1,000 „
1 „ „ 60,000 „	693 „ „ 200 „
1 „ „ 50,000 „	181 „ „ 200 „

Az egész sorsjáték 7 osztályra oszlik 100,000 sorsjeggyel, 48,405 nyereménnyel és 8 jutalommal, úgy, hogy körülbelül az összes sorsjegyek fele biztosan nyer.

A legnagyobb nyeremény az 1-ső osztálynál legszerencsésebb esetben 50,000 márka, emelkedik a 2-ik osztálynál 55,000 márka, 3-ik osztálynál 60,000 m., 4-ik osztálynál 65,000 márka, 5-ik osztálynál 70,000 márka, 6-ik osztálynál 80,000 márka és a 7-ik osztálynál 600,000 márkára.

Az első osztályra, melynek huzása hivatalosan állapított meg, árai a következők: Eredeti egész sorsjegy 6 márka, vagyis 7.— K. Eredeti fél sorsjegy 3 márka, vagyis 3.50 K. Eredeti negyed „ 1.50 márka, vagyis 1.75 K.

Betétek a következő osztályokra és a pontos nyeremény kimutatás, hivatalosan az állam címerével ellátott nyeremény értesítőtől láthatók, melyet én kívánatra előre díjtalanul és bérmentve beküldök.

A résztvevőknek minden megtartott huzás után a nyereményjegyzéket minden felszólítás nélkül megküldöm, A nyeremény pénzeket az érdekelteknek a legnagyobb titoktartással megküldöm.

Megrendelések postautalványon, vagy utánvétellel eszközölhetők.

Tekintettel a közeli huzásra, a megrendelések mielőbb eszközölendők, de minden-esetre

május 21-ig

Forduljon tehát mindenki bizalommal!

Samuel Heckscher senr.

bankháza Hamburg.

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat
gyönyörű ujdonságai!

Ruha- és blous kelmék
Viole de laine
Selyem blous kelmék

◆ Színes és fekete napernyők
óriási választékban.

Gyár-

telepnek

vagy ipari vállalatnak alkalmas helyen,
a lóvasut mentén 1100 □-öl jókarban
tartott

vénkert szőlőskert

egészben vagy részben eladó. — Czim
a kiadóban.

Tavaszi ujdonságok

naponta érkeznek

a Központi Női felöltő áruházba.

Simonffy-utca 2. szám, (Városi bérház).

Pongyolák, Blousok, Ruha aljak, Costümök,
Leány felöltők, Gallérok és női felöltőkben
állandóan nagy választék

— a legolcsóbb árakban —

Mérték szerinti megrendelések a leggyorsabban
eszközöltetnek.

Remek választék jó mosó
zefirekből (férfi ingre
és női bluzra), kartonokból, batisztok-
ból. Gyönyörű szövet, csipke, tüll fűg-
gönyök és storok, Ágy és asztalteri-
tők, szőnyegek. Kókusz labtörők Di-
vatos harisnyák és zsebkendők —
Nyári padlanok, fürdőköpenyek, fürdő
köpenyek, fürdőlepedők és egyéb ta-
vaszi és nyári cikkek. Férfi női és
gyermek kész fehérneműk.

Menyasszonyi kelengyék.

Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u. 9. sz.

Alapított 1831. Telefon 113.

Ö csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18,390 nyereményt
tartalmaz készpénzben 513,580 korona összegben

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezkesedik.

A húzás visszavonhatlanul 1908 május 14-én fog megtartatni. Egy sorsjegyek ára 4 korona.
A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz.
alatt, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, pósta-, távirda- és vasúti hivataloknál,
váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portó-
mentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

Mész |

Pénz |

Szén |

KLÁR ANDOR

bank- és áruüzlet

Debreczen, Miklós-utca 23. sz.

Távirat: Klár Andor.

Telefon: 445. sz.

Bankosztály: Törlesztéses, kötvény- és váltókölcsönök! Kivánatra részletes ajánlat.

Áruosztály. Mész, bihari és dorogi elsőrangú mész.

Szén, salgótarjáni, porosz, karwini, ezenkívül más belföldi és külföldi
szenek, minden állomásra, — amelyik legjobban konvenál.

Műtrágya. Ásványi fosfor, káli és légenytrágyák, elsőrangú szőlő-
trágya, szárított fekáli.

Megrendelések waggonszámra.

Kérjen ajánlatot.

Kötések 1—3 évre.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

— [Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes szénsavdus.

✿ RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. ✿

Orvosilag ajánlva.

Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál,
hugykó- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál
kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Szabados Vilmos

vizvezeték- és villágítási-vállalata Debreczen, Piac-utca 58-ik szám alatt.

Légszesz- és vízvezeték,
closettek és esaternázások,
szivattyúk, fürdőberendező-
sek és gőzfürdők stb. be-
rendezőre.

Kőanyagcsövek raktára.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beklíditik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Nősülni óhatjok. 30 éves gazdag föld-birtokos vagyok, hozomány nem kell, csak-hogy szép leány legyen! Leveleket fénykép-pel együtt kérek a kiadóhivatalba „Leányok” jellegére.

Egy csinos házvezetőnőt keresek. Leveleket mielőbb kérek a kiadóba „Özvegy” jellegére.

Egy tisztességes, jó házból való leány, aki számolni jól tud, 30 korona havi fizetés-sel, koszt és lakással, felirónőnek felvétetik Glück Adolf ügynöki irodájában, Fő-tér, Tihanyi-ház.

Irodai gyakornokok, kiknek jó írásuk és jó megjelenésük van, előkelő társaságnál azonnal alkalmaztatnak. Ajánlatok „Nyugdíj” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Egy jókarban levő szőlő (950 □-öl területű) a hajdusámsoni vénkertben eladó. Értekezés Batthyányi-utca 5. sz. alatti ügyvédi irodában.

Villanycsengőt készít és javít Krausz Kálmán, Hatvan-utca 2. sz.

Biharmegyében 600 kis hold, köves uttól 4 és fél km., vasútállomástól 9 km. távolságra, új gazdasági épületekkel, 40 kat. hold dohány-termeléssel, sik fekvésű, kitűnő I. osztályu szántó, legelő és kaszáló, előnyös és kényelmes fizetési feltételek mellett eladó, illetve bérbeadó. — Bővebb értesítések nyerhetők Goldstein Mór banküzletében, József királyi herceg-utca 10. (1658.)

Villany világítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árértékű eszközökkel. — FÖLDEVARI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Társat keresek sürgősen, néhány száz koronával jól jövedelmező, kitűnő forgalmu üzlethez. Szakértelem nem szükséges, Komoly ajánlatok poste restante „Társ” jellegére kértnek.

Egy nagy furógép, lábajtasra és egy tábori tüzhely, lakatosnak eladó. Egy lakatos tanoncz felvétetik. Debreczen, Jókai-utca 16. sz. (1671.)

Felolvasót keresek az esti órákra. Cim a kiadóban.

Kiadó egy 40 év óta fenálló jóforgalmu fűszerüzlet italméréssel és dohány tőzsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, eseléd szoba 1 petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló. Értekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal 69. szám.

Gyönyörű modern tölgyfa interziás hálószoba butor és egy hajlitott elejű mahagóni pulituros kényesszekrény raktáron van és jutányosan eladó a Műbutor-asztalos szövetkezetnél, Péterfia-utca 1.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Eymalom-utca 4. sz. 1492.

Varróleányok, női szabóhoz felvétetnek, Fenyő Sándorné, Zugó-u. 6.

Irodának vagy garçon lakásnak két szoba kiadó Hunyady-utca 10. sz. alatt. Bővebbet Szappanos-u. 16. (1653.)

Az István-gőzmalom mellett 1064 □-öl sestakerti szőlő, jó lakással és jóvizű kuttal eladó. Értekezhetni Eötvös-utca 4. szám alatt a tulajdonossal.

Kiadó lakás. Hat szoba, 2 előszoba és mellék helyiségekből álló utcai lakosztály Kossuth-utca 29. számú háznál november hó 1-től kiadó. (1691.)

A főutcához közel eladó egy kényelmes lakással és nagy udvarral bíró ház, olesó ammortizációs kölesön van rajta, 3200 forint készpénz szükséges hozzá. — Cim a kiadóhivatalban. (1693.)

Középiskolát végzett fiu tanulóknak felvétetik Szabó István papirkereskedésében, Piac-utca 16.

Irodai gyakornoknak fiatal ember felvételik a Központi Banknál, Piac-u. 65.

Butorozott szoba kiadó Szent-Anna-utca 48. sz.

Használt butorok jó állapotban Szent-Anna-u. 28. sz., utcai lakásban eladók.

Butorozott, csinos szoba kiadó Simonffy-utca 15. sz. a.

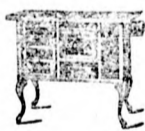
Könyvelést esteli órákra elvállal mérlegképes könyvelő. Cim a kiadóhivatalban.

Egy lovas stráfkocsit költözésekhez Bercesnyí-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Kiadó lakás. Fűvészkert-utca 6. sz. alatt 1 szoba, konyha, kamara és mellék helyiségek május 1-től kezdve kiadó.

Hatvan-utczal 1-ső járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idei terméssel. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható árban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

takarék tüzhelyek, főzőedények,

Perenospora feeskendők, fedéllemezek, cseréphályhák nagy választékban, jutányos árban kaphatók.

Kovács Gyula,

vasüzletében.

Bika szálloda mellett.

Költöztetnek féderes stráf kocsin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Egy fiatal kereskedő segéd, ki rőfös és divatáru üzletben jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. (1569.)

Nagyváradon 25 év óta fenálló kóser étterem, ujonnan berendezve, utazók által látogatva, családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Grósz Adolfnál Nagyvárad, Kert-utca 4. 1553.

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztépület.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

DEUTSCHNAL MINDENKOR FRISS

turó és vaj

kapható Piac-utca 38., Hatvan-utca 9.

Ruhavásznak

és

ZEFIREK

gyönyörű választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában.

2

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szakyszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál Villagítótestek, csillárok és szerelvények és választóka

Telefon szám: 568 1063

! 14—16 éves !
kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Tavaszi női újdonságok!

Színes és mintázott kosztüm-és divatelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és

francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és színes divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470